

Niš, 05.07.2021.

SAOPŠTENJE

povodom predloga Narodne Skupštine RS za autentičnim tumačenjima odredbi člana 1066. st. 2 Zakona o obligacionim odnosima, člana 41. st. 1 i 2 i člana 43. st. 2 i 3 Zakona o zaštiti potrošača i člana 17. st. 1 Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga

Koalicija *Pravosudna baza jug* smatra da je reakcija države na fenomen masovnih tužbi kontradiktorna, zbunjujuća i zakasnela. Fenomen masovnih tužbi i masovnih parnica, koji postoji već više od 15 godina, proizveo je, po grubim procenama, preko milion predmeta i iz državnog budžeta (dakle, na teret svih građana) potrošeno je više stotina miliona evra za isplatu naknade štete. Među masovnim parnicama, značajan je broj onih koje je generisala sama država, odnosno njeni organi svojim protivpravnim radnjama. Usled male vrednosti predmeta spora, a ogromnog broja parnica, značajno veći deo tog novca je završio na računima advokata, koji su građane zastupali, a tek manji deo na računima građana, čija su prava povređena. Nažalost, u proteklom periodu, država je bila prilično pasivna i nezainteresovana za sistemski pristup rešavanju ovog problema, te se aktivno uključila tek sa pojavom masovnih tužbi protiv banka, gde, za razliku od svih prethodnih tužbi, štetu ne snosi budžet Srbije (dakle, svi građani), već banke, čiji su osnivači, po pravilu, stranci.

Pravosudna baza jug je u svom istraživanju [Fenomen masovnih tužbi](#) (dostupnom na našem sajtu) dala preporuke za preduzimanje mera u cilju rešavanja problema masovnih tužbi. Dali smo ukupno 23 preporuke i o tome smo razgovarali i na našoj [konferenciji](#), održanoj 20. aprila 2021. u Nišu. Pored ostalog, predložili smo uvođenje kolektivnih mehanizama za zaštitu prava.

Nedavno objavljeni Nacrt Zakona o izmenama i dopunama Zakona o parničnom postupku u delovima kojima nastoji da reši problem masovnih tužbi, sadrži neka adekvatna rešenja za koja smo se i zalagali u preporukama našeg istraživanja. Zabrinjavaju, međutim, najavljene izmene ZPP-a, čijim bi usvajanjem bio ograničen pristup sudu i ugroženo pravo na pravično suđenje, kao jedno od osnovnih ljudskih prava.

Stoga, pozivamo državu i Ministarstvo pravde da organizuju stvarne i transparentne konsultacije u vezi sa donošenjem Nacrta Zakona o izmenama i dopunama Zakona o parničnom postupku. To podrazumeva da u konsultacijama učestvuju predstavnici zakonodavne, izvršne i sudske vlasti, advokature, akademske i ekspertske zajednice, organizacija civilnog društva i građana. Takve konsultacije bi morale da budu dostupne na istinski participativnoj osnovi, sa punim uvažavanjem stručnih doprinosa uključenih aktera, kako onih na teritoriji Beograda, tako i onih van prestonice, a naročito u gradovima gde postoje apelacioni sudovi.

Koalicija Pravosudna baza jug okuplja udruženja, medije i istaknute pojedince (predstavnike akademske zajednice, sudije, tužioce, advokate, pravnike, novinare, studente, NVO aktiviste) sa ciljem da doprinesu jačanju kapaciteta za vladavinu prava na jugu Srbije, naročito u oblasti pravosuđa. Koalicija usmerava svoje delovanje na Niš, Leskovac, Vranje, Prokuplje i Pirot, kao i na ostale opštine Nišavskog, Topličkog, Pirotskog, Jablaničkog i Pčinjskog okruga.

Niš ▪ Leskovac ▪ Vranje ▪ Pirot